

ವರ್ಷ ಮಂಬುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನುಖಿನ ಕೈಗೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ತಾರದ ಪುಸ್ತಕ ನೀಡಬೇಕು.

ನನ್ನ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಗೆ ಬರದೆ ಇದ್ದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಆದ ಸಂಕಟ, ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಆಟ, ಹುಡುಗಾಟದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು, ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ತಗಳು ಇವೆ. ಬರದದ್ದನ್ನು ಮೊದಲು ಮಕ್ಕಳ ಎದುರು ಓದುವ ಅಪ್ಪಾವರ ಅವಕಾಶ ನನಗಿತ್ತು. ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮುಖ್ಯ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹುತೇಕ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬರಹಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಿದಿದ ನಂತರವೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ದೊಡ್ಡವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಇವು ಆಗದಿದ್ದರೆ ‘ಇದು ಬೇಡ, ಬೇರೆ ವೇಳೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

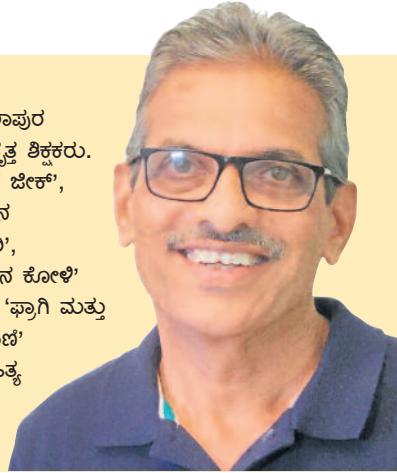
◆ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಕ್ಕಳ

ಮನೋಧೃತಿಯಲ್ಲೂ ಪಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ಆಗುತ್ತದೆ.
ಅಂತಹ ಭಾವಜಗತ ನ್ನು ಹೇಗೆ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಯಾವುದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಬದಲಾವನೆ ಆಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಸರವೂ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋಲಿ-ಬಗುರಿ ಆಡತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಈಗ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಡತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಣ್ಣನ ಗೊಂಬೆ, ಮರಳ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ, ಮನೆಕಟ್ಟುವ ಯಾರಿತಿ ಉಪಕರಣ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ಯಾರಿಂದಲೇ ಕಥೆ ಕೇಳಿ ಸಮಯ ಕೆಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವು, ಈಗಿನ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ಬಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅವರ ಪರಿಸರ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಮಕ್ಕಳೇ.

ನಮ್ಮ ಬಾಲುದಲ್ಲಿ ಮರ ಹಕ್ಕುಲು ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅಯ್ಯೋ ಮರ ಹಕ್ಕು ಬೇಡ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮರ ಹಕ್ಕುಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ‘ನಮ್ಮ ಮಗು ಭಾರಿ ಚೂಕಿ ಇದ್ದಾನೆ ಮೊಬೈಲ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಳಸುತ್ತಾನೆ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಗೊತ್ತು’ ಎಂದು ಕೆಲ ಪಾಲಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನಿಸಲ್. ನಮಗೆ ಇಂತಹ ಪರಿಸರ ಶಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ನೋಡುವ ಸಂಗಳಿಗಳಿಗೆ ಬೇಗ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಳಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಸರ ಬದಲಾದ ಹಾಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಬಾಲುದ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಉಪಕರಣ ಬೇರೆ ಇದ್ದರೂ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ತನೆ ಕೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವ್ಯಾತಾಸ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಪ್ಪಾದೇಚ್ಚು ಆಗಿ ಬಿರುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಹಳೆಯದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತು ಮೊದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಅನುಭವಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತಮ್ಮಣಿ ಬೀಗಾರ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆ, ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬೀಗಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಕರು. ‘ಗುಬ್ಬಿಸ್ ಗೊಡು’, ‘ಚಿಂವ್ ಚಿಂವ್’, ‘ಜೀಕ್ ಜೀಕ್’, ‘ಪುಟಿಂಗ್ ಪುಟಿಂಗ್’ ಮೊದಲಾದ ಎಷ್ಟು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು; ‘ಕಷ್ಟೆಯ ಪಯುಳ್’, ‘ಜೀಂಕೆಮುರ್’, ‘ಹೆಸರೂರಿನ ಹುಪುಗ್’, ‘ಅಮನ್ಸ್ ಚಿತ್ತೆ’, ‘ಪುಟ್ಟಣ ಕೋಳೆ’ ಮಕ್ಕಳ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು; ‘ಬಾವಲಿ ಗುಪ್’, ‘ಫಾಗಿ ಮತ್ತು ಗೆಂಯಿಯು’ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಂಬರಿಗಳು. ‘ಪ್ರಜಾವಾಣಿ’ ಶಿಕ್ಷುತ್ವ ಸ್ಥಳೀಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನಿತರು. ನಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾದೆವಿ ಬಹುಮಾನ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಭಾಜಿಸಿರು.

ಅವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿದ ಒಂದು ಪದ್ದವನ್ನು ಕಂಠಪಾರ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರದನ್ನಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಮಿಷಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

◆ ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಪಕ್ಕೆ ಒಿದುವುದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಂದು ವ ಅಳಲು ಗಾಢವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವ ಏನು?

ಮಕ್ಕಳು ಒಿದುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ದೊಡ್ಡವರೂ ಒಿದುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಎಂದರ್ಥ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಂದೂ ನಾವ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕುತ್ತಾಹಲ ಹುಟ್ಟಿವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಪುಸ್ತಕದ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಒದಿದಿ ಹೇಳಿ – ‘ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಥಾಗಳು ಇವೆ. ಒಿದು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ಮಗು ಪುಸ್ತಕ ಒಿದುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಷ ತಂಬುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನುಖಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ತದ ಪುಸ್ತಕ ನೀಡಬೇಕು. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಂದೆಕೊಡೆ ಪರ್ಯಾಪ್ತೇ ಒಿದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬೋಧನೆ ಅನಿಸಿ ಅವರು ಒದದೆ ಇರಬಹುದು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಿದುಸುವುದು ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಒಂದು ಒಿದ್ದಿಲ್ಲ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗಬೇಕು. ಬರಹಗಾರರು, ಪಾಲಕರು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಂತಹ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಒಿದ್ದಿಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕು.

◆ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಕ್ಕತ್ತ, ಚಂದ್ರ, ಪ್ರಾಣಿಪಟ್ಟಿಗಳೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಥಾವಸ್ತು ಆಗುತ್ತದೆ ಯಾಕೆ?

ಮಕ್ಕಳ ನಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾಣಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಗುವುದು ನಿಜ. ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಣಿ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು

ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತವೆ. ಅವು ಅವರಿಗೆ ಅಪ್ಪಿವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೇಖಿಕರು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವ ವಸ್ತುವಿನ ಮೂಲಕ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲೆ ಎಂದು ಅಂತಹ ವಸ್ತುವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇನೂ ಮತ್ತಿ ಅಲ್ಲ, ಆ ಮೂಲಕವೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ವಾಸ್ತವ ಹೇಳಲು ಅಗುತ್ತದೆ.

◆ ‘ಬಾವಲಿ ಗುಪ್’, ‘ಫಾಗಿ ಮತ್ತು ಗೆಂಯಿರು’ ಕಾದಂಬಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೀರ್ಘ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚೆಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಹುದಾ? ‘ಬಾವಲಿ ಗುಪ್’ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ. ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ‘ಹ್ಯಾರಿಪಾಟ್ರ್’ ಮಾದರಿಯ ದೀರ್ಘ ಬರಹ ಒದಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಮ್ಮ ದೀರ್ಘವಾದ ಒಿದು ಇನ್ನೂ ರೂಢಿ ಆಗಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬಿಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡವರೂ ಒಿದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ದಿನ ಅಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ‘ಹ್ಯಾರಿಪಾಟ್ರ್’ ಮಾದರಿಯ ಎಂದೂ ಬರಹ ಒದಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹ ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.

ದಿನ ಅಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಒಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೆಯುವುದು ಎಂದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಗತಿ ಬರೆದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ನೋಡಿದಿಂದಲೇ ನಾವು ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತುರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಒಿದುವ ಮಕ್ಕಳೇ ಪಾತ್ರ ಆಗಬೇ ಮಾಡಿದರೆ, ತಾವೇ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

◆ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ರೀತಿ ಹೇಗಿದೆ?

ಆನಂದ ಪಾಟೆಲರು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗೆಲ್ಲ ನಾನೂ ಅವರ ಜೊತೆ ಇದ್ದೇನೇ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ನಿತ್ಯನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಪಯತ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in